

járult hozzá a jugoszláv Thomas Mann-recepcióhoz. Matter bibliográfiájában a vajdasági magyar Thomas Mann-recepciót egyelőre csak e sorok írója képviseli (5).

A bibliográfiának — értékei mellett — sajnos hiányosságai is vannak. Elsősorban arra gondolok, hogy recepciója meglehetősen hiányos. A teljesség elérésében Mattert valószínűleg két körülmény gátolta: a nyelvi ismeretek hiánya és a vonatkozó cikkek és munkák megközelíthetlensége. E téren nemcsak neki van pótolnivalója, hanem elsősorban ne-

künk. Egy-egy nemzeti Thomas Mann-recepció kidolgozása lényegesen hozzájárul majd egy újabb ilyen bibliográfia teljességéhez. A magyarországi recepció kiadása tudtommal folyamatban van, a délszláv recepcióval az újvidéki Tomislav Bekić foglalkozik, míg a recenzens már megjelentetett egy munkát, mely felöleli a vajdasági magyar nyelvű háború utáni Thomas Mann-recepciót. Épp ez utóbbi munka bizonyítja, hogy a jugoszláviai magyar Thomas Mann-recepció sokkal gazdagabb, mint ahogyan azt Matter bibliográfiájában véli.

VARGA ISTVÁN

MEGKÉSETT BROSÚRA

A Jugoszláv Kommunista Szövetség negyedik értekezlete.
Forum, Újvidék, 1973.

Jelentős politikai eseményeket rögzítő brosúrának az időszerűség egyik legfontosabb meghatározója. Ahhoz, hogy a pártszervezeteknek gyakorlati hasznuk is legyen egy-egy ilyen nyomtatványból, a kiadó gyors reagálása szükséges. Az egymást követő politikai események forgatagában háromhónapos késedelem sok. Mindazonáltal, ha reálisak akarunk lenni, csak üdvözölhetjük a JKSZ negyedik értekezletének válogatott dokumentumait tartalmazó könyvecske megjelenését.

Nemcsak azért, mert tudatában vagyunk annak, hogy a fordítás is hozzájárult a késedelemhez, hanem mert a kézhez vett anyag teljes egészében közli az összejövetelel elfogadott legfontosabb dokumentumokat, s így az olvasó összegezheti az elhangzottakat. Ezenkívül — s ez pont a késedelemnek köszönhető — a most megjelent brosúra az ér-

deklődőnek arra is alkalmat ad, hogy folyamatában szemlélje a politikai eseményeket. Az összehasonlítás során megállapíthatja, mi az, ami esetleg változott az elmúlt néhány hónap alatt.

A közelmúltba tett kirándulás legelőször egy megvalósult jóslatra figyelmeztet. A JKSZ negyedik értekezletének résztvevői hangsúlyozták, mintegy megfogadták, hogy nem hagyják lanyhulni a pártilevetel követő széles körű, mélyreható politikai alkciót. Ezt láthatjuk a napi eseményekből csakúgy, mint a már megvalósult elképzelésekből. Így például fellendült a munkásalkások építése, egész sor új törvényelőírás született, hogy csökkentés a különféle visszaélések számát. További lépések történtek a JKSZ osztályjellegének erősítésére és társadalmi szerepének szabatosabb meghatározására.

Ugyanakkor az olvasónak szem-
betűnik az is, hogy a gazdaságszi-
lárdítás problémaköre viszonylag
változatlan maradt, de most más
jellegű hiányosságok kiküszöbölése
került a gazdaságpolitika feladatlis-
tájának élére. Néhány hónappal ez-

előtt az egyik legégetőbb tennivaló
a vállalatok zárolt folyószámlájá-
nak feloldása volt, míg manapság
viszonylag többet hallunk a terme-
lékenység növelésének szükségessé-
géről vagy a társult munka alap-
szervezeteinek problémáiról.

ÁGOSTON ANDRÁS

»AZ ARANYOS ÉS SELYMES RENESZANSZ«

JUGANA STOJANOVIĆ: *Leonardo da Vinci*.
Forum, Újvidék, 1972.

Jugana Stojanović könyve egy sok-
oldalú művész életének áttekintése
kapcsán egész sort vetít elénk, a-
melyből csak úgy sarjadt a sok ki-
váló művészeti alkotás, gondolat,
tudományos eredmény. A reneszánsz
vallódságát, közelségét az író úgy
teremti meg, hogy az ismert nevek
mögé tényekre alapozott emberi ma-
gattartásokat rajzol. Hadd idézzek
kettőt a sok közül.

»Akárhogy is legyen, dolgozni
kell. Különbönművelés volna az
élet. Elfonnyadnánk, megemésztené
bennünket a csömör.« (Verrocchio)

»Perugino és di Credi gyakran
a szemére vetették, mért foglalko-
zik az égvilágon mindennel, s mért
vesztegeti idejét efféle fura tervek
készítésére, hiszen nem építőmester,
hanem festő. Leonardo ilyenkor ha-
ragra gerjezt és azt felelte, hogy az
embernek sokoldalúnak kell lennie,
ha meg akarja ismerni a világot,
amelyben él, és ha segíteni akar
embertársain.«

De meglevenednek a kor étke-
zési szokásai is, a díszes teríték,
amely »mindenekelőtt a szemnek
szóló ünnepség«; az emberek öltö-
zéke, sőt a táj szépségének is kü-
lön szerep jut. Egybecsengenek a

színek Sforza herceg brokátköntösén
és az égen, amelyet Leonardo szem-
lél.

»Nyugodtan és ernyedten pihent
most tekintete a hegytetők szokat-
lan alakjain, melyeket violaszín pá-
rúk takarnak, s ezek pompásan be-
leillettek az olajfák, vadfügefák és
a lejtőkön végighúzódó leanderek
zöldjébe.«

»A herceg sötétzöld brokátköntö-
sét apró rubinokkal hímézték ki, s
ezek a drágakövek minden egyes
mozdulatára tompán felizzottak.«

A szellem embereim kívül a törté-
nelmi események irányítói is je-
len vannak a korban, sőt »megva-
lósul« A menyétes hölgy a milánói
Sforza-kastély kertjében és Mona
Lisa rátalál »eredetijére« Francesco
Gioconda, gazdag firenzei polgár há-
zában.

Életet sugároz Jugana Stojanović
könyve. Ismereteket terjeszt egysze-
rű eszközökkel, de nem leegyszerű-
sítve, s veszi-e írója elismerő szó-
nak (én annak szánom), vagy sem:
háziolvasmánynak ajánlanám írását.
A fiatal olvasók — a 14—16 évesek-
re gondolok — kiegészítő könyvként
használhatnák a történelem, művé-
szettörténet, irodalom megfelelő fe-